CP 00166_เรื่องเล่า งานบุญประเพณีทานสลากย้อม หนึ่งเดียวในโลก_2562

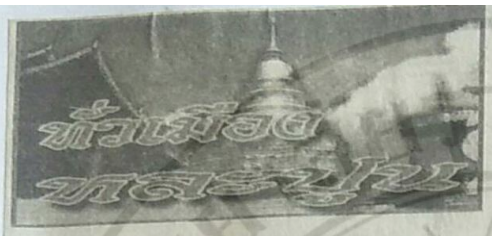

เรื่องเล่า งานบุญประเพณี ทานต้นสลากย้อม หนึ่งเดียวในโลก

ก่อนที่จะถึง งานบุญ ประเพณีตานต้นสลากย้อมหรือประเพณีเดือน 12 เป็ง ของจ.ลำพูนประจำปี2562 ที่จะมีขึ้นในเดือนหน้านี้ ซึ่งในปีนี้ ตรงกับวันที่13 กันยายน 2562 วันนี้จึงขอ ขออนุญาตนำเอา เรื่องประเพณีตานสลากย้อมของคนเมืองหละปูน ซึ่งถือเป็นประเพณีหนึ่งเดียวในโลก มาเล่าสู่กันฟัง เพื่อให้เยาวชน คนรุ่นหลังและผู้สนใจโดยทั่วไป ได้รับทราบว่า มีที่มาหรือเป็นมาอย่างไร

"สลากย้อม" เป็นการทำบุญ ประ เภทหนึ่ง ที่นำมาถวายทานในกิจกรรมงานทำบุญสลากภัต โดยได้วางจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ให้ไว้สำหรับผู้ที่เป็นหญิงที่สาว เป็นเจ้าภาพได้เท่านั้น กุศโลบายที่สำคัญก็คือ เพื่อต้องการฝึกความมุมานะพยายามของผู้เป็นหญิงสาว ก่อนที่จะมีเหย้ามีเรือหรือแต่งงาน ดังนั้น ผู้ที่จะเป็นเจ้าภาพได้จะต้อง เป็นผู้ ที่มีความมุมานะและความพร้อม อย่างสูง

คำว่า "สลากย้อม" คือการเรียกชื่อตามสิ่งของ ของผู้หญิงที่เป็นเจ้าภาพต้นสลากย้อม โดยจะมีการตกแต่งสีสันให้สวยงาม ด้วยการย้อมสีตรงปลายเรียวไม้ไผ่อย่างสวยงามหลากหลายสี ของใช้ที่นำมาแขวน ด้วยการแต่งดา ประดับย้อมสี เพื่อให้สมกับเป็นการทานครั้งยิ่งใหญ่ของผู้หญิง พร้อมทั้งมีการนำรูปภาพของผู้เป็นเจ้าภาพต้นสลากตั้งโชว์ ให้ผู้ที่มาร่วมทำบุญได้พบเห็นด้วย โดยคนหนึ่งจะสามารถเป็นเจ้าภาพ ต้นสลากย้อมได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น

เปรียบเสมือนกับการบวชของผู้ชายที่ทำได้เพียงครั้งเดียว เพราะการทานสลากย้อมจะมีการบอกบุญให้ญาติมิตร ได้ทราบ และเชิญชวนมาร่วมทำบุญด้วย มีการเตรียมงานอย่างใหญ่หลวง เชิญชวนคนมารับเอาบุญรับอานิสงส์ด้วย ซึ่งการบวชของผู้ชายก็เช่นกัน ทำได้เพียงครั้งเดียว การถวายทานต้นสลากย้อมได้นำคติความเชื่อนี้มาเป็นต้นแบบ เชื่อว่าเป็นการได้ทำบุญครั้งยิ่งใหญ่ ที่สุดในชีวิต ของผู้หญิงสาว เพื่อเอาผลบุญไว้ส่งเสริมบารมีในชาติหน้าภพหน้า เพราะเป็นประเพณีที่ยิ่งใหญ่ใช้การเตรียมงานไว้ก่อนนานร่วมเดือน

ลักษณะพิเศษของ "สลากย้อม" คือจะต้องนำประวัติของผู้หญิงที่เป็นเจ้าภาพมาแต่เป็นครรโลง หรือฮ่ำกระโลง โดยจะมีการ เล่าประวัติของเจ้าภาพต้นสลากย้อม ตั้งแต่เกิดจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ เพื่อให้คนที่มาเที่ยวในงาน ได้รับรู้ถึงประวัติของผู้ทานสลากย้อมก็เหมือนกับการเรียกขวัญ

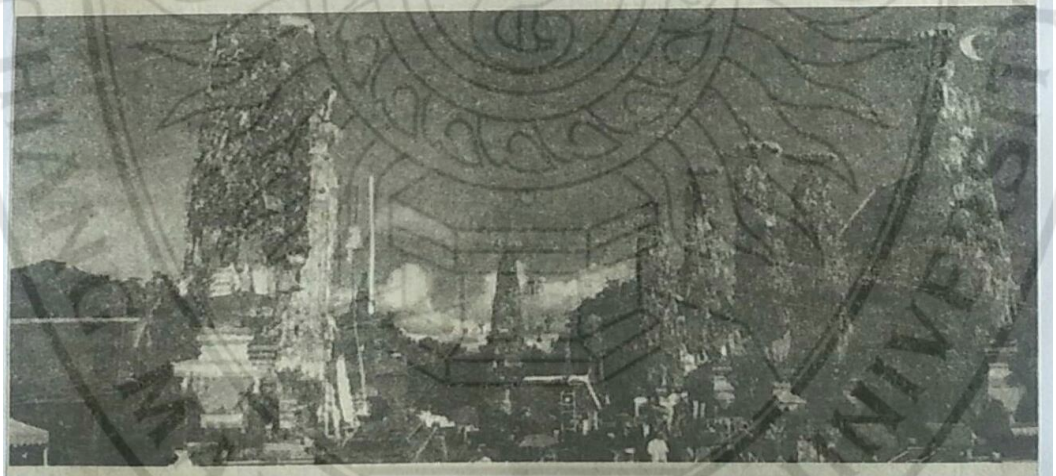

ส่วนของที่จะใช้ที่บรรจุ ลงไปในต้นสลากย้อมก็คือ สิ่งของเครื่องใช้ ที่จะต้องเป็นของ ผู้หญิงทั้งหมด อาทิเช่น แว่น หวี แป้งทาหน้า เครื่องสำอาง สร้อย แหวน เงินทอง เสื้อผ้า เครื่องแต่งกายผู้หญิง ฟูกที่นอน ผ้าห่ม เครื่องใช้ หรือของใช้ครัวเรือน ใส่บรรจุลงไปให้พร้อม สิ่งของเหล่านี้เมื่อถวายพระรับทานไปแล้วเจ้าของก็จะขอบูชาคืน ส่วนอีกประเภทหนึ่งก็คือ การทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา คือเครื่องใช้ของสงฆ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน (ฮ้องขวัญ) พระนาคตามประเพณีล้านนาที่นำประวัติมาเล่าเป็นทำนองเทศน์ล้านนา เพื่อให้รู้ว่ากำลังจะทำความดีสละทุกอย่างเข้าสู่ร่มพระพุทธศาสนา สลากย้อมต้องมีการแห่ มีขบวนแห่ซึ่งคนล้านนานิยมมาก การแห่คือการบอกบุญ บอกฟ้าดิน บอกเทวดา บอกสังคม บอกทุกอย่าง ว่าการทำความดีครั้งนี้ยิ่งใหญ่มาก ผู้คนที่พบเห็นก็จะสรรเสริญ และร่วมอนุโมทนา ได้บุญกุศลร่วมกัน ดังที่กล่าวมานี้จึงเป็นที่มาของการทานสลากย้อมของคนเมืองลำพูน

วัชรพงษ์ อินต๊ะนนท์/รายงาน